

Седакова И. Балкански мотиви в езика и културата на българите: Раждане и съдба. София: Академично издателство «Проф. Марин Дринов», 2013. 316 с.



В монографията се изследват и анализират балканските черти в българските текстове, посветени на родилния обред, като се обръща особено внимание на терминологията, обредността и фолклорните материали. Раждането се разглежда като важна част от модела на света, тясно свързана с други негови сфери (календар, народна медицина, демонология и пр.). Фактите от езика и културата се интерпретират като неделимо цяло. Лексиката и фразеологията на раждането, антропонимиконът и именуването, етнографията на речевото поведение демонстрират типичната за Балканите пъстрота на «своето» и «чуждото». Представите за връзката между раждането и житейския сценарий отразяват сложните преплитания между древни митологични аспекти и елементи от народните православни схващания (свързването на култа към Богородица с вярването в предсказанията на демоните на съдбата, възприемането на повторното като синоним на смъртта, маркираността на «съботниците»). Празничният комплекс, свързан с първите стъпки на детето, включва целият спектър от лингвокултурни балканизми, като едновременно разкрива и спецификата на българската традиция на фона на общославянската и балканската. В книгата са публикувани теренни записи от последните години, осъществени в градове и села, както и етнолингвистични карти.

Монографията представя с собой переведенное на болгарский язык и расширенное издание книги «Балканские мотивы в языке и культуре болгар: Родинный текст» (М.: «Индрик», 2007). В книге собраны и исследуются общевалканские языковые, этнографические и фольклорные факты, которые ярко проявляются в болгарском родильной обрядности и других смежных лингвокультурных традиционных сферах. Особое внимание уделяется концепту «судьба», рассматривается ее генезис, народно-православные и христианские черты в ее понимании, с учетом стремления «запрограммировать» счастливую судьбу. В книге публикуются полевые материалы, собранные автором, а также карты, показывающиеся ареалы распространения терминов, поверий и реалий.

Перевела на български език Екатерина Анастасова.